SEAT No.________ No. of Printed Pages : 2

[1197A68]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA IVth Semester (CBCS) Examination

Monday, 3rd April- 2017

02:00 pm -05:00 pm

PA04CECO01 – ECONOMICS OF DEVELOPMENT & PLANNING

MAXIMUM MARKS: 70

NOTE: Attempt all Question

Q.1 What is critical minimum effort? Discuss in detail in the framework of Prof. Leibenstein. **18**

OR

Q.1 Explain the theory of unbalanced growth and discuss its criticism. **18**

Q.2 Explain the choice of techniques in economic development. Which method would you suggest for Indian economy? Why? **17**

OR

Q.2 Describe Myrdal's theory of circular causation and mention its criticism **17**

Q.3 Critically explain "Golden Age" theory of economic development. **17**

OR

Q.3 Write a critical note on Harrod – Domar growth model. **17**

Q.4 Discuss in detail Prof. Rostow's stages for economic development. **18**

OR

Q.4 Discuss problems of economic development in mixed economy like India. **18**

(PTO)

ગુજરાતી તરજુમો

નોંધ: બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો

મહત્તમ ગુણ :70

Q.1 નિર્ણાયક લઘુત્તમ પ્રયાસ એટલે શું? આ સંદર્ભમાં પ્રો.લેબેન્સ્ટાઇન ના વિચારોની ચર્ચા કરો. 18

અથવા

Q.1 અસમતોલ આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો અને તેની ટીકાઓ ની ચર્ચા કરો. 18

Q.2 આર્થિક વિકાસમાં ઉત્પાદન પદ્ધતિની પસંદગી સમજાવો. ભારતીય અર્થકારણ માટે તમે કઈ પદ્ધતિ સૂચવશો? કેમ? 17

અથવા

Q.2 મિરડાલનો વર્તુળના કારક નો સિદ્ધાંત સમજાવો અને તેની ટીકાઓ આપો. 17

Q.3 આર્થિક વિકાસનો 'સુવર્ણ યુગ'નો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક રીતે સમજાવો. 17

અથવા

Q.3 હેરોડ - ડોમર ના આર્થિક વિકાસના મોડેલ પર ટીકાત્મક ચર્ચા કરો. 17

Q4 પ્રો રોસ્ટોવના આર્થિક વિકાસના તબ્બકા વિગતે સમજાવો 18

અથવા

Q.4 ભારત જેવા મિશ્ર અર્થતંત્રના આર્થિક વિકાસના પ્રશ્નોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો 18

—x—

SEAT No.________ **No. of Printed Pages : 2**

[687A42]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA Economics: Semester-IV (Fourth)

Day: **Thursday** Date: **06/04/2017**

Time: **02:00 p.m. to 05:00 p.m.**

Code and Subject: **PA04CECO02- Indian Public Economics-Theory and Policy**

All questions carry equal marks Total Marks: 70

Q 1. (A) Explain Wagner's, Wiseman-Peacock's and Musgrave's views on public expenditure. How are they different from each other?

OR

Q 1. (B) Give a detailed account of public expenditure in India and examine the issues of concern in this regard.

Q 2. (A) Explain the following concepts and their significance: i) Budget Deficit, ii) Primary Deficit and iii) Fiscal Deficit.

OR

Q 2. (B) What is deficit financing? What is its importance? What are its problems?

Q 3. (A) Explain the salient features of the federal financial structure of India. What is the place of Planning Commission in this structure?

OR

Q 3. (B) Write a detailed note on the Gadgil formula. What do you understand by Special category State?

Q 4. (A) Write a detailed note on the reforms in direct and indirect taxes in India.

OR

Q 4. (B) Examine in detail, the main features of the Union Budget 2017-18.

P. T. O.

ગુજરાતી તરજુમો

નોંધ: દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.
કુલ ગુણ:70

પ્ર 1. (અ) જાહેર ખર્ચ અંગે વાગનર, વાઈસમેન -પીકોક અને મસગ્રેવના વિચારો સમજાવો. એક-બીજાથી તે કેવી રીતે જુદા પડે છે?

અથવા

પ્ર 1. (બ) ભારતમાં જાહેર ખર્ચ વિષે વિસ્તૃત ચિતાર આપો અને આ અંગે ઉપસ્થિત થતાં પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.

પ્ર 2. (અ) નીચેની વિભાવનાઓ અને તેમના મહત્વની સમજ આપો: i) બજેટ ખાધ, ii) પ્રાથમિક ખાધ અને iii) રાજકોષીય ખાધ.

અથવા

પ્ર 2. (બ) ખાધ પુરવણી એટલે શું? તેનું મહત્વ શું છે? તેની સમસ્યાઓ કઈ-કઈ છે?

પ્ર 3. (અ) ભારતીય સમવાય નાણાતંત્રના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો. આ વ્યવસ્થામાં આયોજન પંચની ભૂમિકા શું છે?

અથવા

પ્ર 3. (બ) ગાડગીલ ફોર્મ્યુલા વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો. વિશેષ દરજ્જો ધરાવતું રાજ્ય (Special Category Statte) નો તમે શું અર્થ સમજો છો?

પ્ર 4. (અ) ભારતમાં પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ કરવેરામાં સુધારા અંગે વિસ્તૃત નોંધ લખો.

અથવા

પ્ર 4. (બ) કેન્દ્રીય અંદાજપત્ર 2017-18ની ની મુખ્ય બાબતો વિસ્તારથી તપાસો.

—x—

SEAT No.________

No. of printed pages: 02

[63 & A38]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA IVth Semester (CBCS) Examination

Saturday, April 08, 2017

02:00 pm - 05:00 pm

PA04CECO03 – QUANTITATIVE ECONOMICS

Note: Figures to the right indicate maximum marks of the question. TOTAL MARKS: 70

નોંધ: જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક પ્રશ્નના મહત્તમ ગુણ દર્શાવે છે. કુલ ગુણ : 70

Q-1 (A) Explain the meaning of differentiation. Narrate various rules of differentiation with appropriate illustration. **12**
વિકલનનો અર્થ સમજાવો. વિકલનના વિવિધ નિયમો યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(B) Find out elasticity of demand for following functions. **06**
નીચેના વિધેયો માટે માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા શોધો.

(1) Demand function $p = 100 - x - x^2$ at $p = 70$ માંગ વિધેય $p = 100 - x - x^2$ જ્યાં $p = 70$

(2) Demand function $x = 50 - 5p - p^2$ at $p = 2$ માંગ વિધેય $x = 50 - 5p - p^2$ જ્યાં $p = 2$

OR (અથવા)

(i) "When $MC^l > 0$ and MC = AC then a value of AC will be the minimum"- Explain with the help of differentiation. **09**
"જ્યારે $MC^l > 0$ અને MC = AC હોય ત્યારે ACનું મૂલ્ય ન્યૂનતમ થશે"- વિકલનની મદદથી સમજાવો.

(ii) If demand functions for two commodities 'X' and 'Y' are 50 – 0.5Px and 76 – Py respectively, then find out the profit maximizing level of output, price and maximum profit. **09**
જો બે વસ્તુઓ 'X' અને 'Y' માટેના માંગ વિધેયો અનુક્રમે 50 – 0.5Px અને 76 – Py છે તો નફો મહત્તમ થાય તેવું ઉત્પાદનનું સ્તર, કિંમત અને મહત્તમ નફો શોધો.

Q-2 (A) What is meant by association of attributes? Explain with appropriate illustrations the expected frequency method and frequency ratio method to study the association of attributes. **09**
ગુણાત્મક સંબંધનો અર્થ શું થાય? ગુણાત્મક સંબંધના અભ્યાસ માટેની અપેક્ષિત આવૃત્તિની રીત અને આવૃત્તિ પ્રમાણની રીત યોગ્ય ઉદાહરણો સહિત સમજાવો.

(B) Coefficient of correlation between X and Y for 20 observations is 0.3; mean of X is 15 and that of Y is 20; standard deviations for X and Y are 4 and 5 respectively. But at the time of calculations one pair of observations was wrongly taken as (17, 35) instead of (27, 30). So, find the correct coefficients of regression. **09**
20 અવલોકનો માટેનો X અને Y વચ્ચેનો સહસંબંધાંક 0.3; Xનો મધ્યક 15 અને Yનો મધ્યક 20 છે; X અને Y ના પ્રમાણિત વિચલનો અનુક્રમે 4 અને 5 છે. પરંતુ ગણતરી કરતી વખતે અવલોકનની એક જોડ ખોટી રીતે (27, 30) ને બદલે (17, 35) લેવાઈ ગઈ હતી. તો સાચા નિયતસંબંધાંકો શોધો.

OR (અથવા)

(i) Give the meanings of Regression, Regression line and coefficient of regression. Discuss the characteristics of coefficient of regression. Narrate the importance of regression analysis. **07**
નિયતસંબંધ, નિયતસંબંધ રેખા અને નિયતસંબંધઆંકનો અર્થ આપો. નિયતસંબંધની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. નિયતસંબંધ વિશ્લેષણનું મહત્વ વર્ણવો.

(ii) On the basis of following data find out regression questions. **06**
નીચેની માહિતી પરથી નિયતસંબંધ સમીકરણો શોધો.

X	16	12	18	4	3	10	5	12
Y	87	88	89	68	78	80	75	83

(iii) For the following two cases find out whether the data are consistent or not: **05**
નીચેના બે કેસ માટે માહિતી સંગત છે કે નહિ તે શોધો.

(1) (A) = 100, (B) = 150, (AB) = 60, N = 500

(2) (α) = 400, (B) = 150, (αB) = 10, N = 500

Q-3 (A) Write a detailed note on correlation, types of correlation and coefficient of correlation. **09**
સહસંબંધ, સહસંબંધના પ્રકારો અને સહસંબંધાંક પર વિગતે નોંધ લખો.

(B) Narrate the merits and limitations of Rank method for calculating coefficient of correlation. Find out rank coefficient of correlation for the following data. **08**
સહસંબંધાંકની ગણતરી માટેની ક્રમાંક પધ્ધતિના ગુણધર્મો અને મર્યાદાઓ વર્ણવો.નીચેની માહિતીનો ઉપયોગ કરીને ક્રમાંક સહસંબંધાંક શોધો.

X	15	20	28	12	40	60	20	80
Y	40	30	50	30	20	10	30	60

OR (અથવા)

(i) Explain the concept of probable error. Narrate the interpretation rule for coefficient of correlation on the basis of probable error. **07**
સંભવિત દોષનો ખ્યાલ સમજાવો. સંભવિત દોષના આધારે સહસંબંધાંકના અર્થઘટનના નિયમોનું વર્ણન કરો.

(ii) Using Karl Pearson's method, find out coefficient of correlation for the following data and interpret the result. **07**
કાર્લ પિઅર્સનની પધ્ધતિનો ઉપયોગ કરીને નીચેની માહિતી માટે સહસંબંધાંક શોધો અને પરિણામનું અર્થઘટન કરો.

Year (વર્ષ)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Income (આવક)	249	251	248	252	258	269	271	272	280	275
Expenditure (ખર્ચ)	237	238	236	240	245	255	254	252	258	251

(iii) Discuss the usage of correlation in economic analysis. **03**
આર્થિક વિશ્લેષણમાં સહસંબંધના ઉપયોગોની ચર્ચા કરો.

Q-4 (A) Define index number. Discuss the various problems in construction of Index number in detail. **09**
સૂચકઆંકને વ્યાખ્યાકૃત કરો. સૂચકઆંકની રચનામાં પડતી મુશ્કેલીઓની વિગતે ચર્ચા કરો.

(B) Construct the consumer price index number from the following data using (1) the average expenditure method and (2) the family budget method. **08**
નીચેની માહિતી પરથી ગ્રાહક ભાવાંક (1) સરેરાશ ખર્ચની પધ્ધતિ અને (2) કૌટુંબિક અંદાજપત્રની રીતનો ઉપયોગ કરીને શોધો.

Commodity (વસ્તુ)	Quantity consumed વપરાયેલ જથ્થો	Price (Rs.) કિંમત (રૂ.)	
	Base Year (આધાર વર્ષ)	Base Year (આધાર વર્ષ)	Current Year (ચાલુ વર્ષ)
A	6 Quintal (ક્વિંટલ)	5.75	6.00
B	6 Quintal (ક્વિંટલ)	5.00	8.00
C	1 Quintal (ક્વિંટલ)	6.00	9.00
D	6 Quintal (ક્વિંટલ)	8.00	10.00
E	4 Kilogram (કિલોગ્રામ)	2.00	1.50
F	1 Quintal (ક્વિંટલ)	20.00	15.00

OR (અથવા)

(i) Explain Laspeyres', Paasche's and Fisher's methods for construction of index number in detail. **08**
લાસ્પેયર, પાશે અને ફિશરની સૂચકઆંકની રચના માટેની રીતોની વિગતવાર સમજૂતી આપો.

(ii) Using Bowleys's and Marshall-Edgeworth's methods construct indices for the following data. **06**
બાઉલી અને માર્શલ-એજવર્થની રીતોનો ઉપયોગ કરીને નીચેની માહિતી માટે સૂચકઆંકોની રચના કરો.

Commodity (વસ્તુ)	Quantity જથ્થો		Price કિંમત	
	Base Year (આધાર વર્ષ)	Current Year (ચાલુ વર્ષ)	Base Year (આધાર વર્ષ)	Current Year (ચાલુ વર્ષ)
A	8	6	2	4
B	10	5	5	6
C	14	10	4	5
D	19	13	2	2

(iii) State the usage of Indices in Economics. **03**
અર્થશાસ્ત્રમાં સૂચકઆંકના ઉપયોગો જણાવો.

——— X ———

SEAT No.________

[97/A-53]

No. of printed pages: 01

SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA IVth Semester (CBCS) Examination
Tuesday, April 11, 2017
02:00 pm - 05:00 pm
PA04EECO01 – Human Development

Note: All questions carry equal marks. Total Marks: 70

નોંધ: બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. કુલ ગુણ : 70

Q-1 Write a detailed note on human development. **18**

માનવ વિકાસ પર વિગતે નોંધ લખો.

OR (અથવા)

Q-1 Define Human Development Index (HDI). Narrate importance of HDI and explain the method to construct the HDI with suitable example. **18**

માનવ વિકાસ આંક (HDI) ને વ્યાખ્યાયિત કરો. HDIનું મહત્વ વર્ણવો અને યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે HDIની રચનાની પધ્ધતિ સમજાવો.

Q-2 Clarify the relationship between educational level and level of human development. Discuss the necessary steps for the human development through the development of education. **17**

શૈક્ષણિક સ્તર અને માનવ વિકાસના સ્તર વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો. શિક્ષણના વિકાસ દ્વારા માનવ વિકાસ સાધવા જરૂરી પગલાંની ચર્ચા કરો.

OR (અથવા)

Q-2 Write a detailed note on Gender Empowerment Measure (GEM). **17**

જાતીય (મહિલા) સશક્તિકરણ માપ (GEM) પર વિગતે નોંધ લખો.

Q-3 (a) Describe the dependency of human development on income and income on human development. **09**

(a) માનવ વિકાસની આવક પરની અને આવકની માનવ વિકાસ પરની આધારિતતા સમજાવો.

(b) Write a short note on vulnerability in human development. **09**

(b) માનવ વિકાસમાં અસામર્થ્ય પર નોંધ લખો.

OR (અથવા)

Q-3 (i) Give the meaning of human capital. Explain the importance of education and healthcare services in strengthening the human capital? **09**

(i) માનવ મૂડીનો અર્થ આપો. શિક્ષણ અને સ્વાસ્થ્ય સેવાઓનું માનવ મૂડીને મજબૂત કરવામાં મહત્વ સમજાવો.

(ii) Discuss the Human Poverty Index and multi Dimensional Poverty Index. **09**

(ii) માનવ ગરીબી આંક અને બહુ આયામી ગરીબી આંકની ચર્ચા કરો.

Q-4 Discuss the main features of education policy in India. **17**

ભારતની શિક્ષણનીતિની વિશેષતાઓની ચર્ચા કરો.

OR (અથવા)

Discuss the various schemes implemented for the improvement in heath in India. **17**

ભારતમાં સ્વાસ્થ્ય સુધારણા માટે અમલમાં મૂકવામાં આવેલી વિવિધ યોજનાઓની ચર્ચા કરો.

SEAT No.________

[101/A-59]

No. of Printed Pages : 02

SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA Economics: Semester-IV (Fourth)

Day: **Thursday** Date: **13/04/2017**

Time: **02:00 p.m. to 05:00 p.m.**

Code and Subject: **PA04EECO02- Environmental Protections in India**

All questions carry equal marks Total Marks: 70

Q 1. (A) What do you undertand by "environmental protection"? What is its importance? What is the role of human values and attitudes towards environmental protection?

OR

Q 1. (B) "Human beings are at the centre of measures taken for environmental protection". Do you agree with this statement? Give reasons for your answer.

Q 2. (A) How do our social, cultural and religious practices contribute towards environmental pollution? What chages do you recommend in these practices to make them environment-friendly?

OR

Q 2. (B) Discuss in detail, the causes of pollution in the agricultural and allied sectors. What measures do you suggest in order to mitigate the same?

Q 3. (A) Is it possible to have environment-friendly industriual production? Give a detailed explanation for your answer.

OR

Q 3. (B) Is industrial development and environmental conservation opposed to each other or are they complementary to each other? Give a detailed explanation for your answer.

Q 4. (A) Discuss how pollution is generated in the health sector and suggest measures to mitigate the same.

OR

Q 4. (B) How does the transportation sector generate pollution? What policy measures has the government taken to reduce pollution in this sector?

P. T. O.

ગુજરાતી તરજુમો:

નોંધ: દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

કુલ ગુણ:70

પ્ર 1. (અ) "પર્યાવરણ સંરક્ષણ"નો તમે શું અર્થ સમજો છો? તેનું મહત્વ શું છે? પર્યાવરણ સંરક્ષણમાં માનવ મૂલ્યો અને વલણોની શું ભૂમિકા છે?

અથવા

પ્ર 1. (બ) "પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટેના પગલાંના કેન્દ્રમાં મનુષ્યો છે". શું આપ આ વિધાન સાથે સહમત છો? આપણા જવાબ માટે કારણો આપો.

પ્ર 2. (અ) આપણી સામાજિક, સાંસ્કૃતિક અને ધાર્મિક ગતિવિધિઓ કેવી રીતે પર્યાવરણીય પ્રદુષણ નોતરે છે? આ ગતિવિધિઓને પર્યાવરણ-મિત્ર બનાવવા માટે આપ કેવા ફેરફારોની ભલામણ કરો છો?

અથવા

પ્ર 2. (બ) ખેતી અને સંલગ્ન ક્ષેત્રોમાં પર્યાવરણીય પ્રદૂષણના કારણોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. તેને દૂર કરવા માટે આપ કેવા પગલાં સૂચવો છો?

પ્ર 3. (અ) શું પર્યાવરણ-મિત્ર ઔદ્યોગિક ઉત્પાદન કરવું શક્ય છે? આપના જવાબની વિસ્તૃત સમજુતી આપો.

અથવા

પ્ર 3. (બ) શું ઔદ્યોગિક વિકાસ અને પર્યાવરણીય સંરક્ષણ એકબીજાના વિરોધી છે કે પૂરક છે? આપના જવાબની વિસ્તૃત સમજુતી આપો.

પ્ર 4. (અ) સ્વાસ્થ્ય ક્ષેત્રમાં પ્રદુષણ કેવી રીતે ઉત્પન્ન થાયછે તેની ચર્ચા કરો અને તેને દૂર કરવાના ઉપાયો સૂચવો.

અથવા

પ્ર 4. (બ) વાહન વ્યવહાર ક્ષેત્ર કેવી રીતે પ્રદુષણ ઉત્પન્ન કરે છે? આ ક્ષેત્રમાં પ્રદુષણ ઘટાડવા માટે સરકારે કયાં નીતિવિષયક પગલાં લીધા છે?

[73] A-45]

SEAT No.________

No. of Printed Pages : 2

SARDAR PATEL UNIVERSITY

MA IVth Semester (CBCS) Examination

Monday, 17th April- 2017

02:00 PM - 05:00 PM

PA04SECO03 – INDIAN ECONOMY

NOTE: Attempt all Question **MAXIMUM MARKS: 70**

Q.1 (A) Explain briefly the theory of demographic transition. **18**
(B) Is population an asset or a liability in India? Give reasons for your answer.

OR

Q.1 What is 'population explosion'? Discuss the efforts for controlling population in India. **18**

Q.2 Explain the meaning and importance of human capital. Critically evaluate the condition of human capital in India. **17**

OR

Q.2 Explain briefly the occupational structure of India. Discuss the employment policy of government of India. **17**

Q.3 Discuss in detail the economic reforms in India. **17**

OR

Q-3 What is meant by disinvestment of public sector units? Describe the advantages and disadvantages of disinvestment of public sector units **17**

Q.4 What is meant by 'Green revolution in India'? Critically evaluate the green revolution in India. **18**

OR

Q.4 Write Short notes (Any two) **18**
(A) National Agricultural Policy of India – 2000
(B) Reasons for poverty in India
(C) Land reforms in India

ગુજરાતી તરજુમો

નોંધ: બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો   મહત્તમ ગુણ :70

Q.1 (અ) વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત ટૂંકમાં સમજાવો. 18

(બ) ભારતમાં વસ્તી અસ્ક્યામત છે કે બોજો? તમારા ઉત્તર માટેના કારણો આપો.

અથવા

Q.1 વસ્તી વિસ્ફોટ એટલે શું? ભારતમાં વસ્તી નિયંત્રણ માટે થયેલા પ્રયાસોની ચર્ચા કરો. 18

Q.2 માનવ-મૂડીનો અર્થ અને તેનું મહત્વ સમજાવો. ભારતમાં માનવમૂડીની પરિસ્થિતિનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 17

અથવા

Q.2 ભારતના વ્યવસાયિક માળખાને ટૂંકમાં સમજાવો. ભારત સરકારની રોજગારલક્ષી નીતિની ચર્ચા કરો. 17

Q.3 ભારતમાં આર્થીક સુધારાઓની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. 17

અથવા

Q.3 જાહેરક્ષેત્રના સાહસોમાં વિમૂડીકરણ એટલે શું? જાહેરક્ષેત્રના સાહસોમાં વિમૂડીકરણના લાભ અને ગેરલાભની ચર્ચા કરો. 17

Q.4 'ભારતમાં હરિયાળી ક્રાંતિ' એટલે શું? ભારતમાં હરિયાળી ક્રાંતિનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 18

અથવા

Q.4 ટૂંક નોંધ લખો (કોઈ પણ બે) 18

(અ) ભારતની રાષ્ટ્રીય કૃષિનીતિ – ૨૦૦૦

(બ) ભારતમાં ગરીબીના કારણો

(ક) ભારતમાં જમીન સુધારા